

Egy svájci lap szerint a polgári fejlődés hiánya miatt szorult Európa peremére Magyarország

Magyarországon mindenki visszaretten attól, hogy a múlttal szembenézzen - írja László F. Egy svájci lap szerint a polgári fejlődés hiánya miatt szorult Európa peremére Magyarország

Magyarországon mindenki visszaretten attól, hogy a múlttal szembenézzen - írja László F. Földényi a Neue Zürcher Zeitung című svájci lapban. A szerző szerint a polgári fejlődés hiánya miatt ragadt Magyarország Európa peremén. A cikkben felhívja a figyelmet, hogy a párbeszéd hiánya dühöt, frusztrációt és polgárháborúhoz hasonló viszonyokat szülhet.

A magyarokkal kapcsolatban eddig már számtalanszor papírra vetett és hamis, vagy leegyszerűsítő közhelyeket, kliséket, álpszichológiai, nemzetkarakterológiai okoskodásokat sorolja László F. Földényi A megszokott felejtés című esszéjében a Neue Zürcher Zeitungban. Az írás apropója most az 1956-os forradalom 50. évfordulója, de legalább annyit foglalkozik a kiegyezéssel és a második világháborúval. Földényi szerint az amnézia a túlélés gyógyszere. A nem emlékezés sajátos magyar variánsa az emlékezésnek. Magyarországon mindenki a múlttal, annak sebeivel foglalkozik, mégis visszarettenni látszanak attól, hogy a múlt szemébe nézzenek, mintha nyomasztaná őket mindaz, amibe napról-napra belegabalyodnak - írja a szerző.

Mint egy igazi teher, úgy nehezedik a múlt az emberekre. De nem azért, mert az olyan nehéz, hanem, mert olyannyira átláthatatlan és kaotikus. Tehát nem egyértelmű - ami részben arra vezethető vissza, hogy Magyarország állandóan különböző nagyhatalmak érdekszféráinak ütközőpontján feküdt. Ez a geopolitikai helyzet megakadályozta, hogy egy egységes emlékezési kultúra alakuljon ki.

1848 és 1956 mellett nem szabad egy másik fontos évszámot elfeledni, a második világháború befejezését. Moszkvától Londonig, Madridtól Varsóig emlékűnnepségeket tartottak. Természetesen Magyarországon is - ahol számos európai országgal ellentétben - 1945 májusa egyszerre több eseményre történő emlékezés lehetőségét rejti. Az egyik tény a háború vége, melyet a magyarok egyik része felszabadulásként, másik része azonban vereségként, a harmadik döntő része egyszerre felszabadulásként és egy új megszállás kezdeteként élte meg. A második egy félfudális, erősen jobboldali, nem ritkán nyíltan fasisztának tűnő rezsim, mely Magyarországot egy negyed évszázadig uralta német támogatás nélkül radikalitásában időlegesen a németeket is felülmúlta - szögezi le a lap.

Ekkor kezdődött a szovjet megszállás, mely az ország sorsát további negyven évre megpecsételte. A végleges elvesztését jelentette az 1919-ben leválasztott, majd részben ismét visszaszerzett - visszakapott - magyar területeknek, mely mára, még ha sokak ezt traumaként élik meg, egy megváltoztathatatlan ténynek tűnik.

Végül jön az utolsó, de egyáltalán nem elhanyagolható kérdés: A háború vége Magyarország számára, mely az utolsó pillanatig kitartott Hitler oldalán, győzelemként, vagy vereségként értékelendő?

Mit jelent egy ilyen évfordulóra történő emlékezés? - teszi fel a kérdést a svájci lap. Súlylódást, az egymással nehezen összeilleszthető érdekek konfliktusát. Vitát és nyugtalanságot. A

Írta: MNO

2006. január 09. hétfő - Módosítás: 2006. január 09. hétfő

történelmi tisztázás helyett az ideológiai csatamezők lecövekelése zajlik. Egy mentális területen polgárháború közeli hangulatot, ahol néhány másodpercen alatt nem csak két, de három, négy frontvonal jöhet létre. A magyar történelmi emléknapiak a düh és gyűlölet napjai - állítja a cikk. Ha valamelyik magyar történelmi emléknapi közeledik, akkor már napokkal korábban készültségbe helyezik a budapesti rendőrséget.

Egyfajta regresszió figyelhető meg a magyar emlékezéskultúrában - állítja a lap, mely szerint a pszichológiai okok mellett az elmaradottságnak van nagyobb jelentősége. A szerző megemlíti a polgári fejlődés hiányát, amiért Magyarország évszázadok óta Európa peremére szorult, és máig ott ragadt. Az egyik legszembetűnőbb szimptómája ennek az elmaradottságnak a párbeszédre, a vitára való készség hiánya. Az álláspontokat pedig azért lenne fontos összehasonlítani, mert nem barátságos a kizárólagosságot megcélozni, a saját álláspont totális megvalósítására törekedni. Ez dühöt, frusztrációt és polgárháborúhoz hasonló viszonyokat szül - összegez a napilap.

Keresztes Lajos